

تبیین اصول و معیارهای نشانه های شهری در راستای هویت بخشی به شهر (نمونه موردی: آرامگاه بوعلی سینا)

فرشته بصیری*، امیررضا سمواتی²، محمدمهدی گودرزی سروش³

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان،
basiri.archi@gmail.com

2- دانشجوی کارشناسی نقاشی، دانشگاه آزاد اسلامی،

واحد همدان، amir_swat3@yahoo.com

3- استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان،

goodarzisoroush@gmail.com

چکیده

شهرهای کهن ایران به زیباترین وجه بیانگر هویت کالبدی و بصری برای درک کاردکردهایشان بوده اند؛ اما امروزه منظر شهرها فاقد چنین هویتی اند. و به نظر می رسد هیچ تلاش آگاهانه و هدفداری به منظور هویت بخشی به آنها صورت نپذیرفته است. در این بین نشانه های شهری عناصر و اجزایی از محیط شهری هستند که جامعه شهری از طریق آشنایی با آن، قادر به بازشناسی اطلاعات محیط شهری است، به طریقی که جزئی از منابع هویت فضایی شمرده می شوند. بنابراین موضوع و محوریت نشانه های شهری یکی از مباحثی است که در صورت نبود سیاست های مدون در این بخش ممکن است مقوله هویت شهری را با نابسامانی های فراوانی رو به رو کند. پژوهش حاضر بر اساس روش پیمایشی، توصیفی و مشاهده ای و مبتنی بر مطالعات اسنادی است. و با استفاده از مطالعات کتابخانه ای نگاشته شده است و در آن تلاش شده است تا مبانی نظری و اهمیت کاربرد نشانه های شهری در هویت بخشی به حیطه های شهری مورد واکاوی قرار گیرد. و در ادامه با رویکردی تحلیلی به بررسی آرامگاه بوعلی سینا به عنوان مطالعه ی موردی پرداخته شده است، که تا چه میزان مطابق با معیارهای نشانه های شهری می باشد. همچنین تلاش گردیده است تا ضمن بررسی اصول و معیارهای نشانه های شهری، نقش ارتباطی نمادها و نشانه ها در شهرهای معاصر، فلسفه و چگونگی کاربرد این نشانه ها مورد بحث قرار گیرد و راهکارهای اجرایی استفاده از آنها در جهت ایجاد شهرهای با هویت مشخص گردد. در نتیجه این پژوهش روشن گردید که در طراحی نشانه های شهری، باید ارسال پیام برای شهروندان با توجه به زبان و شیوه خصیصه های فرهنگی و هویت هر جامعه باشد، تا برای شهروندان ملموس تر بوده و ارتباط بصری ایجاد کند. و همچنین توسعه و دستیابی به ساختار کالبدی منسجم و پایدار و دستیابی به شهرهای هویت مدار و خوانا از طریق معطوف شدن به مسائل کیفی و بهبود کیفیت محیط شهری از جمله زیباسازی سیما و منظر شهری و طراحی نشانه های شهری می باشد.

واژه های کلیدی: نشانه های شهری، هویت، خوانایی، ارتباط بصری

1- مقدمه

مسأله هویت شهری اصولاً یکی از پیچیده ترین و بحث برانگیزترین مباحث نظری و حرفه ای در شهرسازی است. منظور از هویت، پاسخی است که به پرسش در خصوص کیستی یا چیستی موجودات داده می شود و معادل Identity در زبان انگلیسی می باشد. در واقع، هویت آن حقیقت وجودی است که